

Klubbar kan drabbas av marksanering

Båtklubbar i Österåkers kommun har av kommunen fått föreläggande om att minska sina utsläpp av miljögifter vid båtupptag och vinteruppställningsplatser. Föreningarna har inom några områden bedömts som mycket allvarliga och motsvarar riskklass 1. Text: Lars Afzelius

KLUBBARNASKA SENAST år 2024 ha åtgärdat sina förorenade markområden som idag har för höga halter av TBT (Tributyltenn), koppar och zink. Tvättvatten från biocidmålade båtbottnar ska renas enligt Havs- och Vattenmyndighetens riktlinjer och hamnbassänger och närliggande vattensediment ska skyddas mot föroreningar från båtbottnar.

Klubbarna är ålagda att lämna in skriftliga egenkontrollbestämmelser och särskilda åtgärdsplaner som visar hur utsläppen ska minska för att inte överskrida Naturvårdsverkets riktvärden.

Även **Kungälv Motor- och Segelsällskap** på Västkusten har, enligt **Henrik Nordqvist, miljöombud** i klubben, tillsammans med andra verksamhetsutövare i kommunen, fått föreläggande om att påbörja en inventering av förorenade områden.

Österåkers föreläggande grundas på provtagningar under åren 2016–2019 och hur färgrester har spridits vid återkommande målning, skrapning, slipning och tvättning av båtbottnar.

TRÄLHAVETS BÅTKLUBB är en av förelagda klubbar. Klubben förvarar cirka 700 fritidsbåtar på land och har en upptagningslipp som delas med allmänheten, men ingen spolplatta. En stor del av föreningarna kan säkert härledas till avsaknaden av en spolplatta, men **Anders Bengtsson, ordförande i Trälhavets Båtklubb**, säger att man inte kommit framåt i frågan, eftersom slipan är öppen för allmänheten och då måste även kommunen vara delaktig.

Melissa Feldtmann på Österåkers kommuns miljöenhet hänvisar till Miljöbalkens allmänna hänsynsregler som innebär att den som gör något som kan orsaka en skada, själv ska vidta nödvändiga skyddsåtgärder innan skadan uppstår. Den som väljer

Klubbarna och marinorna i Österåkers kommun ska senast 2024 ha åtgärdat sina förorenade markområden. Bilden är från Svinninge Marina.

bort spolplatta och rening måste alltså själv avgöra hur till exempel förorenat tvättvatten ska tas omhand i förhållande till risk och kommunen anger inga tekniska lösningar utan bara vad som ska uppnås.

Svinninge Samfällighets Hamn är ännu en hamn som fått föreläggande men har andra förutsättningar än Trälhavet. Svinninge har plats för cirka 150 båtar på land vintertid och anlade 2019 en spolplatta. **Wilhelm Palm, ordförande i hamnsamfälligheten**, säger att de redan jobbar med att tillsätta en lämplig projektgrupp och även har börjat fundera på hur ekonomin ska utformas framöver.

ETT FÖRELÄGGANDE MED ovanstående omfattning är en stor utmaning både miljömässigt, ekonomiskt och juridiskt. Det kan

också innebära dödsstöten för en klubb som inte klarar de ekonomiska konsekvenserna. Först och främst måste man få med sig alla medlemmar. **Anders Bengtsson** säger att det kan bli svårt för medlemmarna att se seriöst på en sådan här fråga när kommunen samtidigt pumpar ut orenat vatten i badvikarna.

Båtliv ser en passus i beslutsunderlaget som oroar. Det sägs att man bör upprätta avtal mellan föreningen och den enskilde, vilket ska reglera ansvar och eventuella kostnader för en ny föroreningsskada. Det kan innebära övervakning, färgburkskontroller, krav på mätningar och anonyma anmälningar m m.

Tack och lov sägs i en dom från Nacka Tingsrätt 2014-10-10 som rör Skurusundets Båtsällskap att föreningen bör tillse att farligt

avfall inom området samlas ihop och bortforslas på säkert sätt men att föreningen inte kan ta ansvar för det avfall som kan härledas till den enskilda båtplatsinnehavarens verksamhet.

Svenska Båtunionens jurister är inkopplad på fallet. För närvarande bygger förelägandet på kommunens mätningar men hur tillförlitliga dessa är, är okänt.

BÅST ÄR GIVETVIS ett öppet samarbete med förutsättningar där man är överens om både miljövinster och rimliga insatser. I annat fall kan miljöarbetet hamna på politisk eller juridisk nivå. Samtidigt kan man undra hur kommunen agerar mot alla andra båtägare, som finns i det skooorganiserade båtlivet, där det målas och tvättas båtar i samma omfattning fast utan kontroll. ☺

Navigera rätt bland alla hot – få andhämtning i tillvaron!

DE SENASTE ÅRENS trender talar sitt tydliga språk. Alla vill klämma in så många aktiviteter som möjligt och allt ska få plats på samma disponibla tid som förr. Barnen älskar sina aktivitetsveckor på sommaren, gärna en solresa ihop med familjen, några måstebesök hos närmaste vänner och kära släktingar, lite puts på båten, kompisgängets återkommande golfturnering, allsvenskans heta matcher och lite vardagspyssel. Ständigt uppkopplad, ständigt tillgänglig, alltid nyfiken, alltid uppdaterad på Facebook, inga obesvarade mejl eller SMS ...

Men så plötsligt drabbas vi alla över en kam! Det som för en kort tid sedan var totalt okänt dyker upp som ett hot mot hela vår tillvaro. På 1800- och 1900-talet kallades det för farsot och drabbade många länder och ödelade städer, landsbygd och generationer av medborgare.

Idag är det en pandemi, som satt klorna i mänskligheten. Nu går det inte att bara förlita sig egna åtgärder, googla på nätet eller kasta ut en fråga på Facebook utan världssamfundets alla goda krafter måste både råda, besluta, beordra, inskränka och samordna allt som påverkar spridningen av det fasansfulla coronaviruset.

Aktiviteter som för en tid sedan var självklara val i vår vardag är nu som bortblåsta. Plötsligt måste en massa planerade jobb- och fritidsrelaterade verksamheter strykas i almanackan och tankarna koncentreras till hur man ska undvika smitta. Resor minimeras, många jobbar hemifrån, många varslas, inskränkningar i umgänge och så börjar man att inse att det blir tid över, något som tidigare varit en bristvara.

FÖR OSS BÅTÄGARE finns alltid en möjlighet att ägna båtlivet mer tid. I hamnen kan man var ensam med sina göromål i och runt båten. Putsa på båten, ordna till alla skavanker som varit det dåliga samvetet under några år och förlägga semestern i den egna båten. Välja naturhamnar eller svajvikar med god ankarbotten långt bort från alla virusårdar. Rent av hela semestern utan smittorisker och folksamlingar och bara låta väder och vind bestämma åt vilket håll färden ska gå.

Om alla tidigare måsten, noggrant nedskrivna i mobil eller almanacka, plötsligt suddas ut finns väl även möjlighet att göra en längre seglats och kanske återupptäcka det båtliv som vi äldre upplevde på 70- och 80-talet. Dock lär man inte hitta is i så många butiker som på den tiden.

Naturen smittar inte, snarare tvärtom, den läker och är ofta en behaglig motvikt mot stress men tvingar samtidigt människan att underordna sig dess villkor. Det förutsätter dock att man inte har smittats av det otäcka coronaviruset, för då gäller att både förhindra vidare spridning och kureras sig själv. Om vi hamnar i samma naturhamn, låt oss förtöja utan att behöva hänga ut fendorar för att bära av.
>10 m ifrån varandra är väl OK!

Lars Afzelius är båtpolitisk skribent i Båtliv. Han är även krönikör med frihet att framföra sina egna åsikter om svensk båtpolitik.

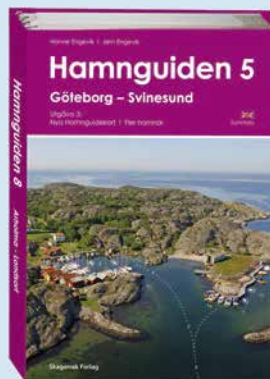
Maila gärna dina åsikter om båtpolitik: Lars.Afzelius@batliv.se

Hamnguiden

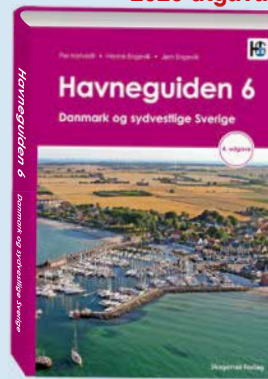
- Drömhamnen finner du i Hamnguiden!
- 4800 natur- och gästhamnar i Skandinavien/Medelhavet.
- Flygfoto och detaljerad karta över varje hamn.
- Drönarfilmer från Stockholms skärgård.

1. Hamnguiderna som böcker- 699 kr per bok.

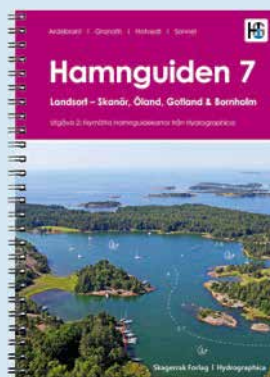
2020 utgåva

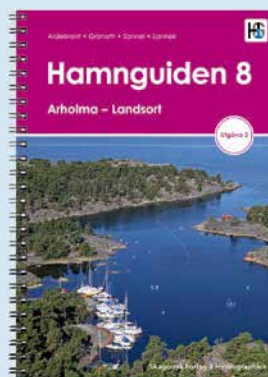
Svinesund-Göteborg

Danmark och SV Sverige

Landsort - Skanör, Öland
Gotland & Bornholm

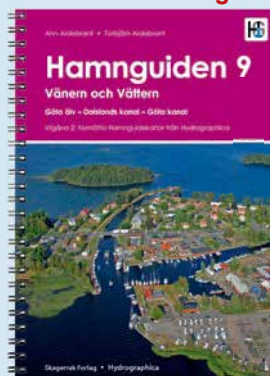

Arholma-Landsort

Hydrographica kartor

Hydrographica kartor

2020 utgåva

Vänern och Vättern - Göta älv
Dalslands kanal - Göta kanal

Norge

Hydrographica kartor

2. Hamnguiden Online prenumeration

- Årsprenumeration med alla Hamnguiden, 420 kr per år.
- www eller app för olika plattformar.

